

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

Megjelen minden vasárnap.

Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Előfizetési ár:

Egy évre . . . . . 8 kor. | Negyedévre . . . 2 kor. — fil.
Fél évre . . . . . 4 " | Egyes szám ára — " 20 "

Felolós szerkesztő:
HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

A haza oltárára.

Apponyi Albert gróf, közéletünk egyik harcokban megedzett régi irányítója és bajnoka a képviselőháznak az indulatokban fölülálló magas elnöki székéről ismét egyszer leszállott, hogy kilépjen a küzdőtérre és a méltóságának betöltésére szentelt kötelességteljesítését fenkölt és üdvös akcióval váltsa föl. Szót emelt a magyarság ügyében s tudjuk, hogy a nemes gróf szava nagy horderejű szokott lenni. Szavát most hazánk egész lakosságához intézte a magyarságnak nem annyira térfoglalása és terjesztése, mint inkább megóvása érdekében.

Tudvalevő, hogy lelketlen izgatók a nemzetiség kebelében szítják az elégtelenség tüzeit. Lángot még nem igen vetett — hál' Istennek! — ez a tűz, még itt-ott pislog fel egy-egy szikrája, melyet az államhatalom, mint tette legutóbb a pángermán izgatókkal, nyomban elfajult. De azért a tűz mégis csak ég s nem szabad várunk, míg hatalmasan fellobbanó lángjai fejünk fölött elhamvasztják házunkat, melyet évezrednél tovább épí-

tünk. A védelem maguknak a nemzetiségeknek is érdeke, melyeket befogadtunk házunkba és amelyek épp úgy élvezik benne a szabadság korlátlan örömeit, a szeretet melegét és a munka — itt-ott talán szük, de a miénkkel mindig egyforma — áldásait, mint jómagunk. Köszönhetik pedig a nemzetiségek a jog-egyenlőség élvezetét annak a méltányos felfogásnak, melyet nemzeti életünkben mindenha tanusítottunk, hogy tudniillik nálunk meghonosodott nemzetiségek fiait mindig édes testvéreinknek tekintettük és tekintjük ma is s épp olyan jó hazafiaknak tartjuk őket, ha más nyelven is beszélnek, mint a magyar nyelvűeket. Ennek viszonzásául azonban elvárjuk, hogy a házat, melyben laknak — édes hazánkat — épp úgy tiszteljék, mint mi és az oltalmat, melyet nekik nyújt, megbecsüljék.

Bátran állíthatjuk, hogy általában nemzetiségeink hazaszeretetében nincs okunk kételkednünk s a legszebb tűzpróbát a múlt század derekán — a szabadságharc idején — állották ki. Ám akkor is akadtak s mind e mai napig akadnak

közülök egyesek, kik a nemzetiségeknek régente adományozott szabadalmak és kiváltságok mértékével be nem érik és alattomosan áskálódnak vagy hangosan többet követelnek, mindannyiszor azzal a szándékkal, hogy a nemzetiségük helyzete az államrend közösségének rovására különlegesebb legyen, legtöbbször pedig oly ezézzal, hogy üszköt dobva a békés együttélés épületébe, szítsák a czivódás, a perpatvar tüzeit. Garázda aknamunkájuk eredményeképp mutatkozik azután az a megdöbbentő jelenség, hogy nemzetiség-lakta vidékeink nyelvterületei a magyar nyelv kárára mind messzibb határookra tolatnak ki és csak azon a tájakon, ahol a magyarság zöme lakik, a magyar faj színe-java örökös még édes anyanyelvünk megőrzése.

Védelmennünk kell, hogy a magyar nyelvet megtarthassuk magunknak és valamikor elérhessük azt az ideális állapotot, hogy minden magyar hazafi, ideszámítva természetesen nemzetiségeink sarjait is, magyarul beszéljen.

Gyönyörű eszme-menetben, hozzá illő ékes nyelvezettel fejti ki Apponyi Albert

TARCZA.

Aly-Kala.

— Török mese. —

Said-Saidihez egy este jó esemő fiatal ember ment, hogy eltöltsék az időt. Kérték a bölcs öreget, hogy mondjon el vagy egy históriát, mire az öreg a kérésnek engedve, a következő történetét mesélte el.

Jó idővel ezelőtt a Judea és Egyiptom közt elterülő nagy pusztán tanyázott egy beduin csapat, melynek főnöke Aly-Kala, egy csuf, visszatartó, gonosz öreg volt.

Egy nap Aly Kala meglátott egy fiatal beduint, ki szép volt, mint a próféta paradicsomának legszebb hurija. Tizenötöt látta már elmulni a tavaszt; Izának hívták.

Amint az öreg megpillantotta a pusztá virágát, szíve eltelt fájó szerelemmel.

Az ifju szerelme égből száll alá s isteni szikra; s e szerelmes nemes, tiszta és érdektelen. De az öregé? — Korcs szülőtte egy névtelen érzésnek, vad, könyörtelen s önző.

Aly-Kala, anélkül, hogy hitte volna, miszerint a gyönyörű gyermekre nagyobb benyomást gyakorolhatna, felkaczagott s ezt mormogá;

— Meg fog hallgatni!

Ellenségeskedni akart Iza törzsével s mi ennél könnyebb? Harcra kelt ellene

Rifaatot fegyverrel kezében fogták el, s a vezér szakmányaul jutott, ki lánczokba verve vitette sátrához. Aztan Izát kezdette keresni. A harctéren találta meg, ahol az édes övét siratta. Az öreg Aly-Kala magragadta a lányka derekát, ölebe emelte, s amint vitte a sátra felé harcosaihoz oda szólt:

— Részemről csak ez a gyermeket tartom meg.

A sátor előtt megpillantotta a lánczokba vert lóst a szerető leány. Egy lökessel kiszabadította magát az öreg szorító karjából, jegyesehez futott, labához térdelt s esőkölt, könyveivel mosta durva kezét.

Aly-Kala ugy ordított dühében, mint a pré dajától megfosztott vadallat. Odaugrott Izához, megragadta karját s be akarta huzni sátrába.

— Oh öreg könyörülj, ez jegyese, szerelmem az övé. Hagyj mellette, hogy szerelmem enyhítse fajdamát.

— Iza, — szól Rifaát büszke hangon, — figyelmeztetek, hogy mi ellenségünköl és legyőzőnköl soha sem kérünk semmit.

De a leányka nem hallgatott rá, tovább kérte az öreget:

— Oh uram! Ha ismerted ifjusagodban a szerelmem, ha szíved érintette valaha az érzés hagyj mellette élnem vagy öl meg velem.

— Szép gyermekem, ismertem, tanultam ismerni én is a szerelmem, de csak azon a napon kezdtem el, mikor téged megpillantottalak. Téged kiért vezettem s végig küzdöttem a harcot.

Iza a félelem sikoltását hallotta. Még egyszer kiszakította magát az öreg kezéből, odaugrott jegyesehez, nyakat karjaival körülfonta és sirt. — Védj meg! Én félek

A büszke harcos szemébe köny szökött, a düh könnye, hogy a lánczokat nem tépheti le karjairól, hogy a kardjat sem suhinthatja meg még egyszer, utoljára.

Aly-Kala szolgálja kiáltott:

— Kössétek meg ezt a leányt, s vigyétek sátramba.

A parancs teljesítve lőn.

— Gazember! kiált Rifaát, megszeged a próféta parancsát, ha más jegyését elrabolod! Miből vagy te formálva, szennye a földnek?

— Szeretek, s a szerelem égeti szívemet!

— válaszolt az agg.

— Szerelmem égeti szívedet! oh! szegény bolond! Azt hitted, hogy te valaha félelem és undornál más érzelmeket ébreszthetsz e lányban?

— Ehez nincs közöm. O meg fog hallgatni engemet.

— Téged, piszkos kutya, téged fog meg hallgatni?

— Nem, nem! Ó csak rám hallgat, mert szíve enyém, s ha te kegyetlen volnál ártatlanságát próbára tenni, sohasem hallgat rád... A virág nem néz az undok varangyra, mely el akarja őt érn.

Aly-Kalát elfutotta a düh, arca fehér lett a haragtól s hideg engesztelhetlen gyűlölettel nézett ellenfelére.

— Vigyétek sátramba, szól, intve rabjainak. A lelánczolt oroszánt a sátor egyik szögletébe lökték jegyese mellé.

Az öreg egy kémozdulattal ki küldte szolgálait s göggel szólt Rifaáthoz:

95 krért

a legjobb divatos ingblousok megszerzéséért, valamint valódi Jäger alsó ruhák és pamutok

RÓZSA SÁNDOR divatáru kereskedésében
KIS-CZELL, Fő-tér (Pick-fele ház.) 11-16

gróf a közönséghez intézett felhívásában, — melyben a nemzetiségi mozgalom megoldása ezéjából adományokat, — meny nyire szükséges épp a nemzetiségeknek az egyetértés, a hazaszeretet és munkálkodásunk közönsége.

Minden szava egy-egy ragyogó igazság, mely a lelketlen agitátorok áltanait alaposan megezőfolja. Minden szava egy-egy követendő jó tanács, mely hazánk és a nemzetiségek javának előmozdítására irányul. Ez a valóság, melyet megdönteni senki sem képes, amaz az érdekek meg nem engedhető, aljas eszközökkel való ellentétbe helyezése. Ezért fel kell áldoznunk mindenünket, amazt minden áron le kell győznünk, ha ezer éves épületünket a roskadozástól menteni akarjuk.

Magyar és idegenajku hazafiak, hallgassátok meg a nemes gróf szavát és áldozatok a haza oltárára!

Adjatok, amit Isten adott!

(G. S.) Közeledik a tél s bár fehér köntöse még távol van tőlünk, érezzük előrebocsájtott szelét: a nyomort és a sinlődést. De nem jó minden évben a megszokott időben, hogy pihenésül szolgáljon a kiszarolt földnek s hogy visszaadja elrabolt erejét s termőképessé tegye újra. A tél tehát jó.

A nyomor, a sinlődés a társadalom baja, a tél csak tükör, amely azt megmutatja. A tél tehát hasznos is. De a tél hideg is, kemény is s mivel a természet a szűkölködők részére nem teremtett külön telet, a mi beteg társadalmunknak számtalan és elhagyatott tagja keservesen érzi

— Szép szerető, al akarom játszani neked azt a darabot, melyben a varangy eléri a virágot.

Leült Iza mellé, undok ajkait annak piczi szájára nyomta, aki reszketett télelmében, s mig elakarta lökni, így szólt hozzá:

— Könyörülj szerencsétlenségemen. Tiszteld az én gyöngösem. A nőt legyőzni gyávaság.

— Nem, nem lehet. Mióta láttalak, kerül az álmom. Epedek utánad, mint szomjuhozza a tigris a vért. Enyém kell, hogy légy!

S csókjaival árasztá el a leányt, ki borzadva kérte kegyelmét.

Rifaát visszafojtotta dühét és haragját, s a mint Iza könyörgött: Ments meg, boszulj meg! — látszólagos nyugalommal szólt:

— Csendesedj fehér gazellám; — a te lelked tiszta — és szíved enyém.

— Oh éltem, szerelmem, kit imádom, mint madár a szabadságot, fősvény a kincsét, — ments, oh ments meg engem e szörnyétől.

— Hallgass! — ordított Aly-Kala.

— Ne féj özikém. A hermelint nem fogja a szenny. Mi szeretjük egymást, s szeretni fogjuk örökké.

— Hallgass! ordított még egyszer Aly-Kala.

— Örülj öreg! Ha nem féled a próféta istenét, — szólt Rifaát, — tudod-e mi lesz veled? Leleked, mikor undok hüvelyét elhagyja, szennyes utakon egy tisztátalan álat, egy disznó testbe jut. Elkárhozol.

— Igen elkárhozol. Te. A tied, Az utódaid! — kiált Iza, mialatt rablója karjaiból kibontakozott.

— Csend legyen, azt mondom! Hallgassatok, nehogy ti legyetek a legnyomorultabbak a földön, hogy...

A düh elszoritotta torkát, s elhallgatott Aly-Kala.

Iza mint megszabadítóját várta a halált. — s csak hogy ezt elérhesse, fel akarta ingerelni kínzóját.

— Rifaát, éltem mindenc! szívem minden dobbanásával szeretlek; mondd, hogy ha ez az

azt. A panasz a fájdalom hangja s dupla fájdalomkor kétszeres erővel tör ki. A tél csak a második fájdalom s köszönet néki, hogy megszólaltatja a sajtó kebleket. S ily hangok hatása alatt nincs, aki csak egy percze is ne törődne beteg társadalmunk sorsáról.

Ha egészséges, egységes társadalmunk volna, a tél a folyók áradásánál egyéb nyomokat nem hagyna. De nem úgy van. Télen a mezőgazdai, az iparosi és kereskedelmi élet nálunk olyan, mint az északsark egyhangú hómezőin: üres, kihalt.

A mezőgazdaságnak télen nincs időnye, de a társadalom számtalan ferdesége és a társadalmi bajok zöme a nyárra valóra is keveset juttat, a téli időkről pedig egyáltalában nem gondol. Így soknak, nagyon soknak kell nélkülöznie. Pedig ha a mezőgazdasági munkások és kisgazdák sorsa rossz, az nagyon veszedelmes fokmérője az egész magyar társadalom pusztulásának.

Az ipari munkásokkal és a kisiparosokkal éppen úgy vagyunk. A munkások helyzete nálunk télen, nyáron egyaránt a lehető legrosszabb gyáriparunk, amely az összeseket foglalkoztatná nincs s egyhamar nem is lesz. Ami pedig van, az egyébre sem jó, mint tönkretenni a kis- és kéziparosokat. A kettőnek hiányával pedig a tulajdonképpen kereskedelemről szólni sem lehet.

Ezek hiányzanak, s ezekből kifolyólag hiányzik társadalmunkból az élet, a forgalom. Közeledik a tél, a szükségletek nagyobbak s a mit a nyár jó öreg anyamódjára takargatott, kéri az fájdalmas hanggal a kérlelhetetlen hideg tél közeledtével.

ember iszonytató csókjával testem be is szennyezi, elkem tiszta marad.

— Igen, hű gerinczém! A te lelked az enyémhez száll majd, hogy a végtelen szerelemtől együtt daloljanak.

Aly-Kalát előntötte az epe. Felugrott, kirántotta görbe kardját s a következő perczen Rifaát feje elvált törzsétől, megragadta hajánál fogva s odatartotta a lanyka elé, s ördögi nevéssel szólt:

— Nos? szereted még szép lovagodat?

Iza doida fehér, könnyü ruháját összetartó bogláros övét s az iszonyat kiáltásával szólt:

— Még szeretem, fogom szeretni mindig! aztán összefogta az övét s az öreg szeme közé dobta.

Aly-Kalát a szégyen és düh vakká tette. Még véres kardjával a lanyka hó fehér nyakához sujtott, a szép feje oda esett szeretőjeé mellé. Aztán vérfagyasztó gunnyal kiáltott az öreg:

— Most már együtt énekelhet lelketek a végtelen szerelemtől.

Hanem a guny ajkán fagyott. A leölt ellenfél száján egy kis fehér köd szállt ki, mely felemelkedett magasra s aztán gerlévé változott. Iza ajkáról szintén elkezdett felszállani egy füstgomoly, hogy az is gerle legyen. Aztán a két bugy madár leereszkedett a két levágott fejre, összahajolt, összbugcst s csókolták egymást hosszasan.

E látványra Aly-Kala dühét a félelem váltotta fel.

— Ah! kiáltott. Nektek kegyelmez a Halál, hogy visszatérhessetek tovább dacolni én velem? Jó hat, én majd a Halállal dacolok!

Görbe kardjával a gerlék felé sujtott, de azok elkerülték a csapást. Fölszálltak magasra, hogy mint a villám ismét csapjanak le, hogy körül szállják a dühöngő agg fejét folyton turbékolva, mindig csokolózva.

Aly-Kala tehetetlen haragjában szidta Allaht s a hét ég minden angyalát, mig csak pihegve a dűhtől, fáradságtól össze nem esett. Behunyta

És szólunk most a jószívű lelkekhez. Akinek a gondviselés juttatott annyit, hogy nélkülözhetővé tehet egy pár fillért, juttassa azt kegyesen a szegény, sinlődő nyomorgóknak, a társadalom és az emberiség szent nevében. Talán községünkben is alakulnak majd jószívű emberek, akik élére állanak egy ily nemes czélu mozgalomnak. Élőszóval senki sem köszöni, de a szűkölködők lelkéből felszáll a fohász a gyámolítók nemes jó szívéért. Azért, tehát, kegyes nők, jószívű emberek, mint a költő mondja: „Adjatok, adjatok, amit Isten adott!”

HIREK.

— **Hátralékosaink szives figyelmébe!** *Mintán többszöri figyelmeztetésünk és felszólításunk a fizetésre eredménytelen maradt hátralékosaink jó nagy részénél, így kényszerítve vagyunk követeléseinket a legnagyobb sajnálatunkra peres úton behajtani. Mindazon t. hátralékosainkat, kik e hó végéig a hátralékot be nem küldik, ügyvédnek fogjuk átadni beperlés végett.*

— **Egyleti élet.** A kis-czelli iparos ifjuság Önképző-köre, mely a mult héten alakult meg, a jövő vasárnap, folyó hó 30-án tartja tisztviselő választó közgyűlést a „Korona“-szálloda kávéházi helyiségében. Ugyanez alkalommal terjeszti elő az alakuló közgyűlés által az alapszabályok kidolgozására választott négy tagu bizottság is az Önképző-kör alapszabályait. Az alapszabályok értelmében az Önképző-kör rendes tagjai évi 4 kor. 80 fillért, mig a pártoló tagok évi 4 koronát fizetnek tagdíj czímen. Az ifju egyet, valószínű Szilveszter estén lép a nyilvánosság elé először egy műkedvelő szini előadással.

— **Hivatal vizsgálat.** Reiszig Ede vármegyénk főispánja hétfőn a kis-

szemét, hogy ne lássa a madárkakat, de azok fölé hajoltak s daloltak a végtelen szerelemtől s bugások az öreg fülében gunydal volt. Érezte, hogy az örület szállja meg aya minden idegét s végtelen mámor fogja el. Leugrott és sátrából kimenekülve lovára vetette magát s a kantárszarat eldobva két kézzel hajszotta örült vaggatásra a nemes mént.

De a gerlék folyton bugva csokolózva tovább röpködtek feje körül. Behunyta szemét s mégis latta, befogta fülét s tovább hallotta; — a mén száguldott s a gerlék üzték odább.

A puszta pásztorai, kik az éj lovagját s kíséretét látták, ámulva szóltak egymáshoz:

— Különös társaság! Mintha az Ördögöt üzná a Szerelmem.

A fekete mén habtól fehéren, vérző szügygyel kidőlt nem nesze a tengertől.

A szél sikoltott s a magas hullámok zugva törtek omló cseppekre a szürke sziklákon.

Aly-Kala kivonszolta tört testét a mén alól. Feje égett, mint egy izzó katlan. A gerlék még mindig körötte szállongtak.

— Meddig üztök atkozott állatok? — kiáltott fogvaczogva, ököltre szoritott kézzel.

— Élted utolsó perczéig! — bugták a gerlék.

Aly-Kala egy tengerbe ugró sziklára lépett, felnézett komoran a sötét égre s aztán belevette magát a hullámokba. Azok bögve temették el zsákmányukat.

A gerlék megvárták, mig áldozatuk végkép eltűnt a mélyben. Aztán fölemelkedtek s elszálltak a végtelen szerelem végtelen régióba.

Ez időtől mondják Törökországban a féltékeny öregekről, hogy a gerlét hagyták bugni.

czelli szolgabírói hivatal megvizsgálására Kis-Czellbe érkezett. A főispán beható vizsgálat alá vette a szolgabírói hivatal ügymenetét és egy napig tartó figyelmes vizsgálat után elismerését fejezte ki Szabó Péter tb. főszolgabírónak, a kis-czelli szolgabírói hivatal ezidőszerinti vezetőjének és a hivatalnokai karnak, az általa tapasztalt rend felett. A főispán kedden utazott vissza székegyrére Szombathelyre. A kuriázium kedvéért megemlíti egyúttal, hogy a kis-czelli szolgabírói hivatalban ezidőszerint egyetlen ügydarab sincs hátralékban, azaz: elintézetlen.

— **Esküvő.** Orosz Ágoston kis-czelli adóhivatali tisztviselő, folyó hó 15-én esküdtött örök hűséget a debreczeni róm. cath. templomban Ferenczy Ida kisaszszonynak.

— **A száz éves Nemzeti Múzeum** E hónap végén ünnepli az ország a Nemzeti Múzeum százéves fennállásának jubileumát. Az ünnepélyen alkalmasint jelen lesz a király is. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter a hét folyamán a Nemzeti Múzeum küldöttségével Bécsbe utazott, hogy ő felségét az ünnepélyre meghívja.

— **Vadászat.** A kis-czelli vadásztársaság a jövő hó 8-án nagy hajtóvadászatot rendez az általa bérben birtosági határban.

— **Farsang.** Még ugyan jó messze van Karnevál herczeg ő fensége, mind ennek dacára Kis-Czellben már is készülnek a farsang méltó fogadására. A kis-czelli bálok sorozatát a farsangon az „Erzsébet” izr. nőegylet bálja nyitja meg, amely — hir szerint — január 10-én lesz és amelyre már javában folynak az előkészületek. A bál rendkívüli fényesnek ígérkezik, a rendezőség megjelentetésben szándékozik részesíteni az „Erzsébet” bál publikumát.

— **A szent-gothárdi óragyárat,** mely két év óta szünetel, valószínű a jövő hó elején újra üzembe helyezik. A gyárat Forrai és Szerb budapesti cég vette bérbe és fogja üzembe hozni. A munkások szerződésére már folyamatban van, így legközelebb megindul a gyár. Kíváncsinos, hogy hazánk ez egyetlen óragyára végre annyi vajadás után életképes legyen.

— **A tanítók fizetésének rendezése.** Az állami tisztviselők fizetésének rendezése alkalmából természetesen gondolni kellett a tanítók helyzetének javítására is — és így rövid idő alatt most már másodikban — fog foglalkozni a törvényhozás azzal, hogy rendezze a tanítók fizetését. A tervezett fizetés-rendezéssel azonban nincsenek megelégedve a tanítók. Ez érthető, mert tagadhatatlan az, hogy nem az ő hivatásuk fontosságához illendő áldozatkészséggel bánik el velük a javaslat. — Már is több felszólalás érkezett a kultusz-miniszteriumhoz. A beregvármegyei Közművelődési Egyesület is fölírta a tanítók érdekében s mozgalomra, kérelmezésre és tiltakozásra készülnek sokfelé a tanítói körök is.

— **Itt a tél.** E héten az időjárás elég korán ugyan, keményre fogta magát; az időjósok ebből azt következtetik, hogy az idei tél tartós és erős lesz. Legalább ezt jósolja Ledochovszky bécsi professzor. A mostani tél minden valószínűség szerint a leghidegebb és legszigorubb lesz — mondja a tudós tanár — melyet 50 év óta tapasztaltunk. El kell készülni lennünk a legjegesebb szelekre és a legbősegebb havazásra.

— **Fonál- és kelmeffestők tanfolyama.** A menyiben megfelelő érdeklődés mutatkoznék, a budapesti felső ipariskola igazgatósága egy hat heti tanfolyamot óhajt szervezni Budapesten. Tanterve; általános chemia, a festés és színnyomás részletes ismertetése gyakorlatokkal kapcsolatosan. Bővebb felvilágosítást a kereskedelmi- és iparkamaránál lehet szerezni.

— **Árverés a vasuton.** Az utazó közönség által a vasuti kocsikban hagyott holmik árverése esütörtökön volt a kis-czelli vasut állomáson a közönség élénk részvételével. A esütörtöki árverésen 98 korona 76 fillér folyt be tisztán és ezen összeg a városi szegény-pénztárhoz jut. Ez évben négy árverésen befolyt összesen 350 korona 09 fillér.

— **A főszolgabíró és a nép** Az újév elején életbelépő vármegyei ügyviteli szabályok rendelete szerint a főszolgabíró a vármegye közönsége által rendszeresített tárgyalási napokon, ilyenek nem létében havonként legalább egyszer, bizonyos előre meghatározott s a közönség tudomására hozott napokon járásának a szomszédos községek részéről is könnyen elérhető, nagyobb községeiben megjelenni köteles s itt a panaszok és kérelmek meghallgatása, az esetleges felvilágosítások megadása, a kihallgatások és vizsgálatok foganatosítása, valamint a szükséges intézkedések közvetlen megtétele végett tárgyalási napokon tart. A sorrend megállapításánál figyelemmel kell lennie arra, hogy a tárgyalási napok felváltva, a járás különböző vidékein tartassanak. A nem közérdekű szóbeli panaszoknál első sorban az egység létesítését kell megkísérteni s csak ha ez nem sikerül, kell a panaszról jegyzőkönyvet felvenni. Hasonlóképpen intézkedik a községi és körjegyzői ügyviteli szabályzat, amelyben a jegyző a panaszok meghallgatása végett hasonlóképpen előre megállapított látogatási napokon személyen megjelenni tartozik a körzethez tartozó községekben.

— **A vasuti kocsi száma a magyar vasuton.** A magyar vasuton közlekedő járművek száma a múlt év végén 76.592 darab volt és pedig 2.089 mozdony, 2.142 szerkocsi, 5.842 személykocsi és 65.610 teherkocsi. A járművekből az államvasutakra esik 64.042, az államvasutak által kezelt magánvasutakra 831 és a magánkezelés alatt levő magánvasutakra 11.719.

— **A legnagyobb fizetések.** A világ legnagyobb fizetésű embere kétségtelenül Schwebel, az Egyesült-Államok acél-kartelljének fiatal elnöke. Álladó fizetése öt millió korona s ezen felül egynegyed része részesedik a kartell tiszta jövedelméből. A negyedik százalék a múlt évben 800 ezer korona volt. Nagy távolságban jótutána Loubet a francia köztársaság elnöke, 600 ezer koronával. Azután Jean de Reszké, a világhírű tenorista, majd New-York nagy biztosító társaságainak elnökei 500 ezer koronás fizetésüket. Azután a cantenburgai érsek, akinek 375 ezer koronából, az indiai alkirály, akinek 360 ezerből kell megélni, s végül Roosevelt, az Egyesült-Államok elnöke, akinek 250.000 korona fizetése van.

— **Ingyenes facsemeték.** A földmivélségi miniszter 1903. évben ismét nagy mennyiségű erdei facsemetéket osztat ki. Kiseb birtokosok erdőterületek felújítására és beerdítésére kért ingyen facsemetéket csak akkor kaphatnak, ha a kerületi erdőfelügyelőség vagy az illető közigazgatási hatóság útján igazolják kedvezőtlen anyagi helyzetüket, hogy saját költségükön facsemetéket termelni nem képesek. A szállítási és raktározási költségeket maga az állam fedezi. A nagyobb birtokosok a termelési költségek meg-

térítése mellett kaphatnak facsemetéket. Az ingyenes facsemeték kiosztásáért a folyamodványokat december 15-ig kell az illető kerületi erdőfelügyelőségek útján a földmivélségi miniszterhez benyújtani. Végül az 1898. évi XIX. t. cz. 1. és 2. §-a értelmében állami kezelés alá tartozó erdők és kopár területek birtokosai csemeteszükségleteiket az illető m. kir. all. erdőhivatalnál jelentsék be.

— **Czipők papirosból.** Egy élelmes amerikai kitalálta a módját, hogy miként lehet papirosból jó és tartós czipőket készíteni. A papír ipar bámulatos tökéletességét bizonyítja ez a találmány. A papiros czipőket egyáltalán nem lehet megkülönböztetni a bőrből készültéktől s tartóságuk is csak olyan, mint ezeké. E mellett előnyük, hogy sokkal könnyebbek, jobban simulnak a lábhoz és sokkal vékonyabbak is a bőrczipőknél, a lábat egy-két számmal kisebbnek mutatják. Ez a körülmény valószínűleg legjobban hozzá fog járulni, a papiros czipők elterjedéséhez.

Közgazdaság.

Piaci gabona árak.

— 1902. november 20. —

Az árak korona értékben 100 kilonként értendők.

Buza	— — — —	14 40	— —
Rozs	— — — —	12 40	— —
Arpa	— — — —	11 20	— —
Zab	— — — —	12 —	— —
Tengeri	— — — —	10 40	— —

Értesítés.

Szives tudomásul hozom, hogy *illat-szer, pipere és szappan raktáromat* újból felszereltem s ezentul kizárólag, legfinomabb *francia és angol* cikkeket tartok, miért a legnagyobb igényeknek is megbírok felelni.

Raktáron tartok:

Roger és Gallet Paris-féle Vera violette illat
Eduard Pinou " " Extraits " " " "
Flower-Perfumery Company London-f Extraits illat
J. és E. Atkinson " " " " " " " "
Baylay és tarsa " " " " " " " "
Kielhauser-féle gráci szappanok
Rizsporok, Margit-Crém és puder
Kölni viz és Kinin viz
Kalodont, Szalyczil szájviz, dr. Heider-féle
fogpor, valódi francia fogkefék, melyek
jótállás mellett adnak el, hogy a szőre
soha nem hull ki. Haj és bajuszkefék,
bajuszkefék és bajuszkefécsők, uri és női
fésűk, finom szivacsok stb.

Szives megrendeléseket kérve maradtam illő tisztelettel:

Gáspár Kálmán

fodrász Kis-Czell.

1-6

* * * * *

KOMATITS ERNŐ

órák és ékszerész Kis-Czellben (Bazár épület.)

— — — — —

Ajánlja jól felszerelt raktárát valódi **Genfi zsebórákban** arany és ezüsből, mérsékelt versenyképes áron.

Ébresztő, inga és schwarzwaldi órákat. Arany, ezüst, toulai nikkell óraláncokat. Óra javításokat pontosan eszközöl és javításokért egy évi jótállást vállal.

Dus választékú raktár a legjobb berlini szemüvegekben és zwickarekben a legolcsóbbtól a legfinomabbig. Szemüvegek és zwickerekhez bármiféle rész kapható és azok javítását olcsón eszközölöm.

— Tört aranyat és ezüstöt újért becsérel, avagy a legmagasabb áron vesz meg. —

8-17.

* * * * *

Köszén

eladás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek szives tudomásul adni, hogy a tatai szénbányák képviselőit *Kis-Czell és vidéke* részére reám ruházták. Raktáron tartok

„Tatai brikett”

szenet, mely teljesen pótolja a porosz szenet és szobafűtéshez, főzéshez a legjobb és legjutányosabb. A tatai tojás brikett szén előnyei, hogy nagy fűtőerővel bír, szagtalanul ég, nem képez salakot, nem porlik, nem piszkít, nem esik szét s így misem vész kárba.

Minél számosabb megrendelést kér tisztelettel

4-6

HÖNIG SÁMUEL, Kis-Czell.

Hölgyek figyelmébe!

Van szerencsém a m. t. hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy *himzés*-hez teljesen ujonnan felszerelve

„előnyomtató ~~intézetet~~”

rendeztem be és azt a legújabb

mintákkal

szereltem fel, melyet ajánlok a m. t. hölgyközönségnek szives megtekintésre. Bármiféle előnyomtatási munkákat elfogadok és azt a legmérsékeltbb árakon teljesítem.

Ajánlom továbbá *könyvkereskedésem*, *könyvkötészetem* és *játék áruimat*. *Rugyanta bélyegzők*, valamint *templomi felszerelések* megrendeléseit szinten elvállalom. B. megbízásuk kérve maradtam

tisztelettel:

Zsigmond István

7-12

KIS CZELL, Hollósy tér.

3218-1902. tkvi sz.

Jelentés arról, hogy Ó Mihályfa község közös legelőjének felosztása alkalmából elkészített átalakítási tervezet hitelesítése alkalmával felvett jegyzőkönyvek kiadományozása befejeztetett.

VÉGZÉS.

Ezen jelentésnek tudomásul vétele mellett, az 1893. évi 24360. sz. a. kelt I. M. rendelet 112. §-ában meghatározott hirdeteménynek kibocsátása s annak a hivatkozott rendelet 29. §-a értelmében való közzétételére elrendeltetik.

Hirdetmény.

Ó-Mihályfa község telekkönyve, némely közös ingatlanok felosztása következtében, részlegesen átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyre az 1886. évi XXVI. t. cz., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t. cz. ékek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cz. ben szabályozott eljárás tkjki bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXXIX. t. cz. 15. és 17. §-ai alapján ide értve a §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §-ában és az 1891. évi XVI. t. cz. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítései is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891. évi 16. ik t. cz. 15. §-a) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi 29. t. cz. 22. §-a alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatjuk, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1903. évi május hó 10-ik napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. ik t. cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben, — ide értve az utóbbi §-nak az 1889. évi 37. t. cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése eleneben ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1903. évi május hó 10. ik napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz benyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után, ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, kik a tkv átalakítása tárgyában tett intézkedések által nemkülönben azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül, az 1892. évi 29-ik t. cz. szerinti eljárás és az ennek tolyamán történt bejegyzések által nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik — itt értve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi 38. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek tartják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeiket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis

1903. évi május hó 10. ik napjáig

nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után, az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármiféle igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetők, — az említett bejegyzések pedig csak a törvény rendes u. ján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kelt Kis-Czellben a kir. jbiróság, mint tkvi hatóságnál, 1902. okt. 30. án.

2-3

László, kir. albiró.

MEGVAN!

ezzel kezdte sok beteg, a ki a *Vértés* féle *Sósborszesz* (Ferenz-pálkát) száz meg százféle nyavalya ellen használta és a használat által megszabadult a bajától. Annyi köszönő levelet hozott és hoz még mindennap a pósta — irtól, paraszttól — hazánk minden részéből, úgy mint a külföld legtavolyabb országaiból — hogy egy könyvesháza tele lenne vele, ha mind kinyomatnánk. de csak utólagból szedtünk elő egy párt abba a kis füzetbe, a melyet mindenkinek, aki azt kéri, a póstán ingyen küldünk be, s amely füzetke egyszersmind bőven leírja, mely alkalommal és hogyan lehet a *Sósborszesz* használni.

A *Vértés*-féle *Sósborszesz*, különleges készítési módjánál fogva, a legjobb sikerrel használtatik, mint fájó lomesillapító *bedörzsölés*, illetőleg *borogatás*: *köszvény*, *csúsz*, *meghülés*, *nyílamlás*, *szurás*, *szaggatás* ellen, *fejfájás*, *benulás*, *fiemasodás*, *gyulladás*, *daganatos*, *mell- és torokbántalmak* ellen. *Levéthordó*, *katona*, *kerékpáros*, *vadász* meg minden járó-keelő ember elfaradt tagjaiba új erőt önt. — Mint kitűnő, kellemes *piperecsikk* a legjobb szolgálatot teszi a *fejbor* erősítésére, elpusztítja a hajhullást okozó korpát; jó a száj ápolására, mert ha 5-10 cseppet teszünk egy pohár vízbe, kellemes, fölfrissítő, a száját és fogat tisztító szájvizünk van.

Belsőleg a *Vértés*-féle *Sósborszesz* nagyon használ *gyomor-göres*, *hasmenés*, *rosszullét* *fejfájás* ellen, mint kellemes *üdítő ital* stb. Különös Istenáidása arra felé, ahol nincsen jó ivóvíz, mint p. o. az Alföldön. — mert ha pár cseppet a vízbe öntünk, megöli a sok káros bacillust és ezáltal az é'vezhetlen, egészségtelen vizet ártalmatlanná és ihatóvá teszi.

Általában véve a *Vértés*-féle *Sósborszesz* majdnem minden bajnál használható első segítségül. Belsőleg egy néhány csepp veendő ezukorra vagy vízre, külsőleg pedig egyszerűen bedörzsöljük, hogy a baj elmuljék.

Nem esoda tehát hogy az, aki ezen *legkitűnőbb*, *legmegbízhatóbb* és *mindenre jó* házi szert csak egyszer is használta, teljes meggyőződéssel vallja:

Vértés-féle Sósborszesz kell nekem és semmi más!

Nyomatott a kiadó „Vörösmarty”-könyvnyomda és hírlapkiadó vállalat gyorsajtóján Devecserben, 1902.

Védjegy.

Igaz-e, hogy drágább a *Vértés*-féle *Sósborszesz* a másénál? — Leg-alább úgy mondja egyik-másik elárúsító, a kinek az állítólag olcsóbb portékánál nagyobb a haszna és ezért a közönséget rábeszéli, hogy azt a rossz portékát vegye. Pedig hát ez sem igaz! Tudja a magyar ember, hogy olcsó husnak híg a leve és hogy a hatasos céljauak megfelelő szer soha sem drága. A *Vértés*-féle *Sósborszesz* azért sem drágább, hanem még olcsóbb is más fajtnál, mert daczára annak, hogy az ávege kisebb, a *Vértés*-féle *Sósborszesz* sokkal hosszabb ideig tart, mert erősebb és így abból sokkal kevesebb kell, mint más fajtból. *Bedörzsölésre* például a többiből egy evőkanalnyi kell, a *Vértés*-féle *Sósborszesz*ből elegendő egy kávékanalnyi; szájvizre 5, legfeljebb 10 csepp kell a *Vértés*-féle *Sósborszesz*ből, más fajtból legalább háromszor annyi. Azért egy üveg *Vértés* féle *Sósborszesz*, a csekélyebb mennyiség daczára, a sokkal nagyobb ereje és hatása folytán, sokkal tovább tart, mint más fajtájú vele egyáru, nagyobb üveg is, így mégis olcsóbb más fajtnál, minden tekintetben.

Kicsibe kimérve a *Vértés*-féle *Sósborszesz* *sehol* sem lehet kapni, hanem csak 30 filléres, egy és két koronás eredeti üvegekben. — Ezek csak akkor valódiak, ha a mellékelve lenyomtatott *parasztevédjegy* és „*Vértés*” sor rajtok és a skatulyákon látható. — *Vértés*-féle *Sósborszesz* egyike azon ritka magyár különlegességeknek, amelyet nemcsak itthon, hanem külföldön mindenütt keresnek, megbecsülnek és nem régebben megint **Ostende**, **Róma**, **Páris** és **London**-ban az ottani kiállításokon *első díjakkal*: díszoklevéllel, díszkeresztlettel és arany-éremmel lett kitüntetve. — 1 egyszerű üveg *Vértés*-féle *Sósborszesz* kimerítő használati utasítással együtt 1 kor.; 1 dupla üveg 2¹/₂ szer annyi tartalommal mint egy egyszerű 2 kor.; 1 próbafüvecske 30 fill. Kapható a gyógyszerárakban és fűszerkereskedésekben, **Kis-Czellben Nagy Gyula** kereskedésében. **Jánosházán Fogy. Szövetkezet**-nél, általában ott, hol plakátok a fenti védjegygyel láthatók és közvetlen: **VÉRTES L. Sas-gyógysz. Lugoson.**